

voerd: in het gehele *Nanjo*-gebied ging de z.g. Tokio-tijd gelden, die anderhalf uur vóór lag op de z.g. Java-tijd. Dit betekende dat de zon gemiddeld om half acht opkwam in plaats van om zes uur en gemiddeld ook pas om half acht in plaats van om zes uur onderging. Men was in Indië gewend geweest, vroeg aan de slag te gaan – voorzover de begintijden van het werk gehandhaafd werden, betekende de nieuwe tijdsregeling dat men elke dag in het donker zijn woning verliet. Sommigen evenwel begonnen hun dagelijkse taak anderhalf uur later dan gewoonlijk en er waren, schijnt het, in Indië ook gebieden (die waar de Japanners niet of nauwelijks verschenen) waar men zich van de nieuwe tijdsregeling niets aantrok.

De Japanse feestdagen werden in grote getale ingevoerd. Om te beginnen gold, althans in de eerste periode van de bezetting, de 8ste van elke maand als een feestdag: Japan was immers op 8 december '41 ten strijde getrokken. Een feestdag werden verder de 11de februari, de dag waarop in 1868 het nieuwe keizerrijk van Japan was begonnen, de 9de maart, de dag waarop in '42 in Kalidjati de detailregelingen waren getroffen voor de algemene capitulatie van het Knil, de 7de juli, de dag waarop in '37 de Japans-Chinese oorlog was uitgebroken, en vooral de verjaardag van de keizer, de *Tenno Heika*, 'Zijne Majesteit' (dat was de enig toegelaten term¹), 29 april. Van de 8ste van elke maand werd na enige tijd slechts de 8ste december gevierd. De inheemse bevolking werd krachtig gestimuleerd, op de genoemde data aan feestelijkheden deel te nemen – daartoe vonden dan allerlei publieke manifestaties plaats. Op die feestdagen mocht uitsluitend de Japanse vlag, de *Kokki*, wapperen.

Aan die vlag: een rode bol op een wit veld, hechtten de Japanners hoge waarde. Zij zou, aldus een bekendmaking die op 22 april '42, een week vóór Hirohito's verjaardag, in de dagbladen op Java verscheen, ontworpen zijn door de Zonnegodin van wie de Japanse keizers zouden afstammen. 'Het wit van de vlag van *Nippon*', aldus die bekendmaking,

'betekent reinheid en zuiverheid. Voor een goed en rechtvaardig leven zijn reinheid en zuiverheid zeer nodig. Voorts symboliseert de *Kokki* het verlangen van de edelen onder het volk naar rust en welvaart.

¹ Ook de Japanse prins en prinsessen moesten steeds met hun titel vermeld worden. Toen het dagblad *Asia Raya* ('Groot-Azië') in november '42 bericht had dat de oudste zoon van Hirohito, 'prins Mikasa', in Tokio een sportmanifestatie had bijgewoond, rectificeerde de redactie drie dagen later 'met alle gevoelens van ootmoed' de naam tot: 'de Zeer Verheven Kroonprins en Doorluchtige Prins Mikasa.' (*Asia Raya*, 14 en 17 nov. 1942, in *NI*, p. 180).